

İzmir Kordonboyunda Yüksek Binalar

Tıpkı bir ipek böceği gibi birbiri- ni takip eden günlerimizi lojik bağlantılı olay silsileleriyle örerak kendimize bir hayat dokuyoruz. Ba- zen küçük hesaplar aksarda başıboş kalırsak olayların tabii seyri karşı- mıza güzel tesadüfler çıkarıyor. Ya- aksi tesadüfler diyeceksiniz. Netice itibariyle hayat baştan aşağı tesa- düftür derler, tesadüftür ama buna

ŞEKİL : 1

hangimiz inanmak isteriz. Enteresan olan tesadüflere kalmış şekliyle hayatın insanlar için çekici olup olmadığı?

Ekim ayının sonuna doğru güzel güneşli bir gün İzmir de avarelik etmek için bütün şartlar mevcuttu. Cumhuriyet caddesi 188 nolu apart- mandaki ziyaretimden çıkarken giriş kapısındaki basamağın durumu tu- hafıma gitti, merak edip durdum aranmaya başladım : değişik gelen şey girişin kaldırım seviyesinde al- çakta olmasıydı. Altı ay evvelki bu durumun sebebini anlamaya çalışır- ken (Şekil : 1) Y. Mimar Faruk San çıkageldi. Apartmanın mimarı olan Faruk San'ın bürosuda aynı apart- manın birinci katında. (Şekil : 2)

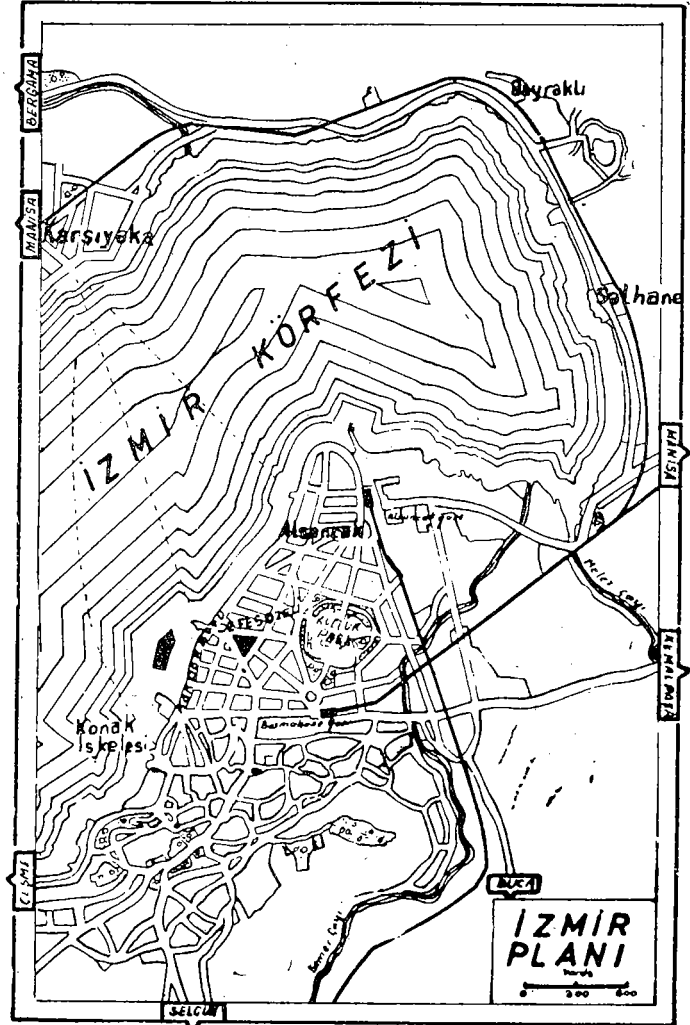
Yazan :
Hüsameddin GÜZ
Yük. Müh.

Bu sefer çökmeyi bir tarafa bı- rakıp yirmi senelik fasıladan sonra geçmiş günleri anmaya başladık. Fa- ruk San'ın yaptığı binalar İzmir'i bir- er biblo gibi süslüyor. Aynı apart- man bir sene kadar bir zaman esna- sında 50 cm. kadar oturmuş (Şekil : 3) Binanın sekiz katından, zemine intikal eden toplam yük 10 ton/m² kadar, hareketli yükün tam tahak- kuk edemeyeceğide düşünülürse fiili

yükün 10 ton/m² den az olması lâ- zım. Komşu apartmanın kazası yapı- lırken bir miktar kaykılmada olmuş. Üst katlar hizasında iki bina cephesi arasındaki ayrılma 6-7 cm. mertebesinde. (Şekil : 4)

Birlikte Kordonboyu'na çıkarak sekiz on katlı yapıları gözden geçirdik. İnşaatı bitmekte olan yapılar- dan biri komşu binanın köşesinde çöktürerek kapılardan biri yanında- kinden daha fazla aşağı kaymış. (Şe- kil : 5) İşçi Sigortaları Apartmanı- nın yanındaki iki katlı binanın cep- hesindedeki çatlaklar görülüyor. (Şe- kil : 6) Kaldırımdaki çatlakları giz- lemek için yüksek binaların önüne ızgara yapmaktan başka çare bu-

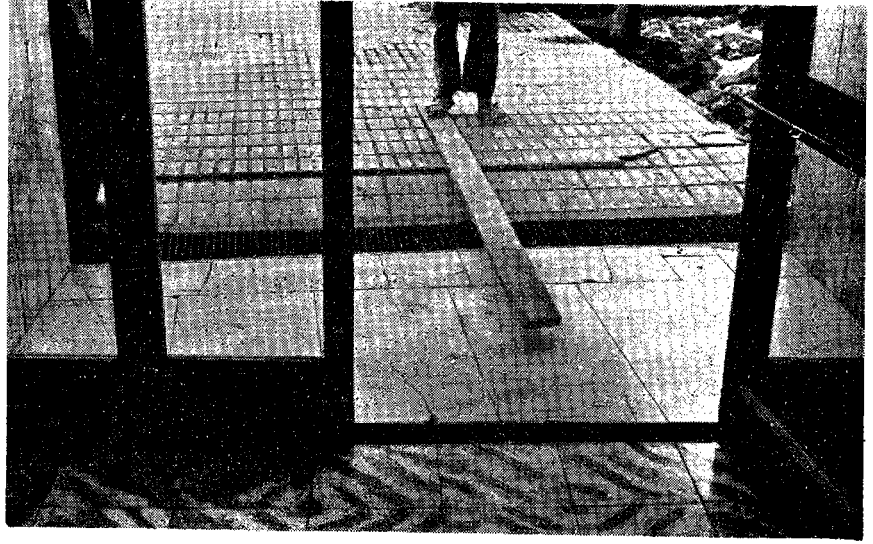
ŞEKİL : 12

ŞEKİL : 2

lunamamış (Şekil : 7). Çökmelerin etkisini komşu bahçe duvarlarındaki çatlaklardan izlemek kabil oluyor (Şekil : 8).

Faruk San'ın yeni bitirdiği 167-169 numaradaki Kordonboyu apartmanının zemin kat seviyesi, tahmini çökme miktarı kadar kaldırım seviyesinden yüksek yapılmış (Şekil : 9). Radyenin boyutu 28 x 40 m² derinliği 1.70 m. zemin gerilmesi 10 ton/m². Cıvardaki bir kazı kesidinde kalınlığı 2-3 m. kadar olan üstteki moloz

ŞEKİL : 3

tabakası görülüyor (Şekil : 10). Eski temellerin altındaki ahşap ızgara kalıntıları (Şekil : 11) de görüyoruz.

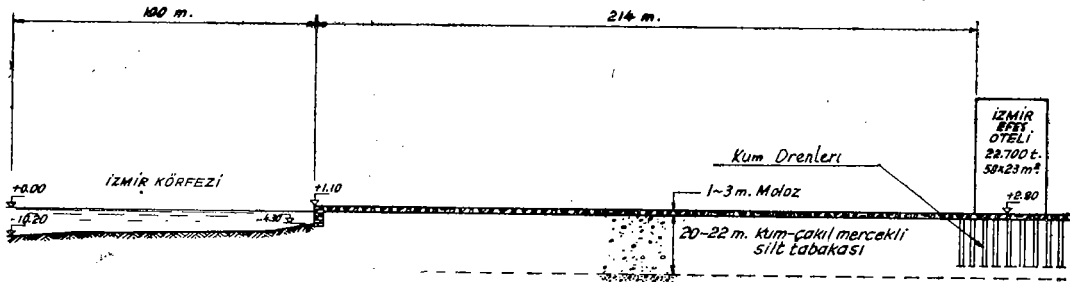
Akdeniz ve Ege kıyılarının güneşi ve mavi seması her yerden farklı. Başka yerlerde insanın bakıp geçtiği şeylerin, nedense İzmir'de değişik bir gecikliği var. Meselâ göz bir cephede dinlendirici loşluklara takılıp kalıyor.

İzmirliiler dostluk alışverişinde rahat insanlar, samimiyetleri sürükleyici. Yemeği birlikte "Bonjour" da

yedik. Sanki lokanta da değilde dostunuz evinde yemek yermiş gibisiniz. Yemekte İzmir'de Mühendis ve Mimarların İmar bakımından Belediye'ye nasıl yardımcı olduğunu ve Belediye'inde bu görüşlere nasıl değer verdiğini anlattı.

Yemekten sonra, bu sefer Faruk San'ın ortağı Y. Müh. Nizamettin Coşkun senelerden beri biriktirmiş olduğu müşahadelerini göstermek için beni civarda gezdirmek zahmetine katlandı. Evvelâ Bayraklı tarafında (Şekil : 12) Salhanedeki Un Fabrikasına gittik (Şekil : 13). Te-

T.C. EMEKLİ SANDIĞI İZMİR OTELI

ÖLÇEK 1/1250

ŞEKİL : 18

mel yükünü en çok 10 ilâ 15 ton/m² mertebesinde tahmin ettik. Siloların bulunduğu blok kazık üstüne oturuyormuş. Radyeye oturan blok diğer bloktan en az 40 cm. fazla çökmüş (Şekil : 14). Piyale Fabrikası çok yüksek olmamakla beraber kaykılma (tilt) göze rarpacak derecede.

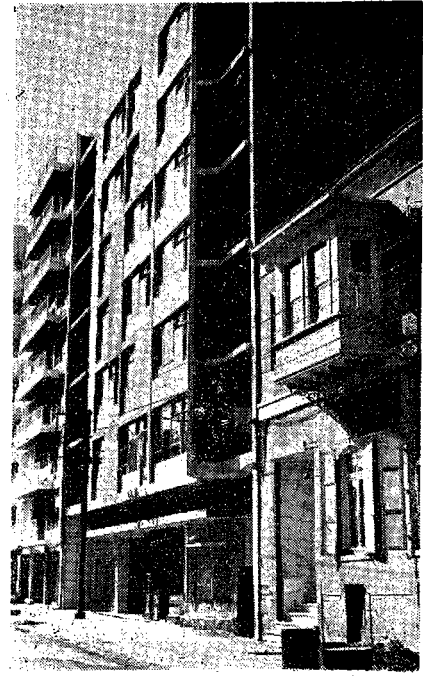
Dönüşte İzmir Kapalı Salon İnşaatını gezdik, mimarisi ve 40 m. açıklığı ile başarılı çelik kontrüksiyon hakkında Gaziantep Limited Şirketinin sahiplerinden Y. Müh. Mehmet Dilir Atay izahat verdi. Sonra Faruk San ile Nizameddin Coşkun'un suyla temasa gelince şişen killerle olan tecrübesini görmek için Buca'daki bir köşkü görmeye gittik (Şekil: 15 a, b, c). Dönüşte Kemer Çayını gezerken Romalılardan kalma Bizanslılar ve Osmanlıların restore etmiş olduğu Kızılcullu akdükünün (Ref. 1) resmini çekmeden yapamadım. (Şekil : 16). Alsancak - Bayraklı arası temel zemini bakımından bir hayli etüt edilmiş. (Ref. 2, 3, 4). Alsancak Limanı, T. M. O. İzmir Silosu, Efes Oteli ve belli başlı endüstri yapıları bu çürük zemine oturuyor. (Şekil : 17) de Atatürk heykelinin bulunduğu meydana Efes Oteli hizasında sahil kesidi görülmektedir. (Şekil : 18) ise Efes Oteli önünde Necatibey Caddesi boyunca sahile paralel zemin profilidir. Genel olarak İzmir'in bu sahilinde üstte kalınlığı ortalama 2 m. kadar olan moloz tabakası altında, içinde yer yer killi, siltli kum - çakıl mercekleri bulunan ve 34 m. derinliğe kadar inen organik madde ile karışık silt ve kil tabakaları veya merceklerinin bulunduğu tespit edilmiştir. (Ref. 2) Kum Çakıl tabakaları veya mercekleri

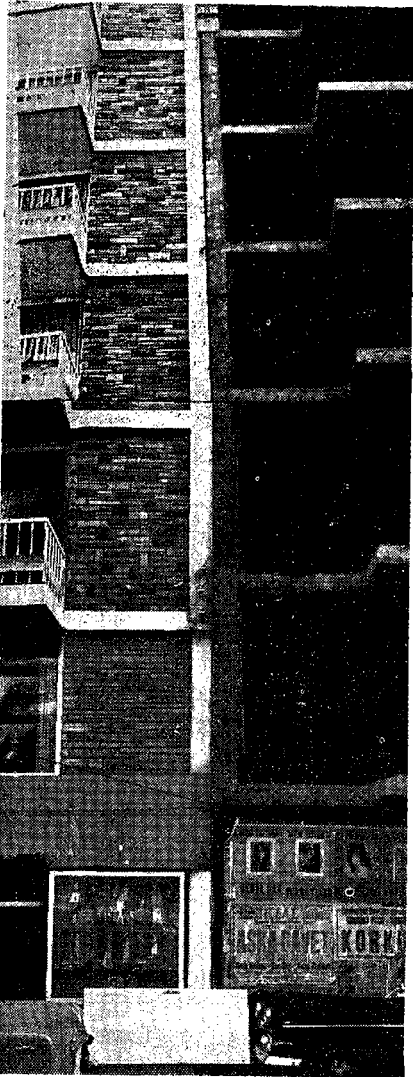
ŞEKİL : 5

arasındaki killi tabakalardaki tabii su muhtevasını 10 m. ilâ 20 m. arasında likit limite yakın olduğu, daha derinlerde ise plâstik limite yakın olduğu tespit edilmiştir. (Ref. 2)

Yeni yapılan yüksek binaların yükü altında hasıl olan çökmelerin sorumlusu konsolidasyonu tamamlanmış olan bu kil - silt tabakalarıdır. Efes otelinin yapıldığı yerde daha ziyade kumlu çakıllı karakter hâkim olmakla beraber bu da 6 m. de-

ŞEKİL : 6

ŞEİKL : 4

ŞEİKL : 7

ŞEKİL : 8 a

rinliğe kadar gevşek haldedir. 17 tön/m² lik yük altında kil tabakasında hasıl olabilecek plâstik akma tehlikesine karşı konsolidasyonu hızlandırarak zemin mukavemetinin artmasını sağlamak için Efes Oteli temeli altına 4 m aralıkla 40 - 50 cm.

ŞEKİL : 8 b

çapında kum drenleri yapılmış. Bu tatbikat sonunda tahmin edilen 7 cm lik çökme 1959 sonuna doğru tahakkuk etmişti.

İzmir'de bir günümüz işte böyle geçti. Akşam dönerken avareliğimden çok memnundum.

Ankara

19 Kasım 1964

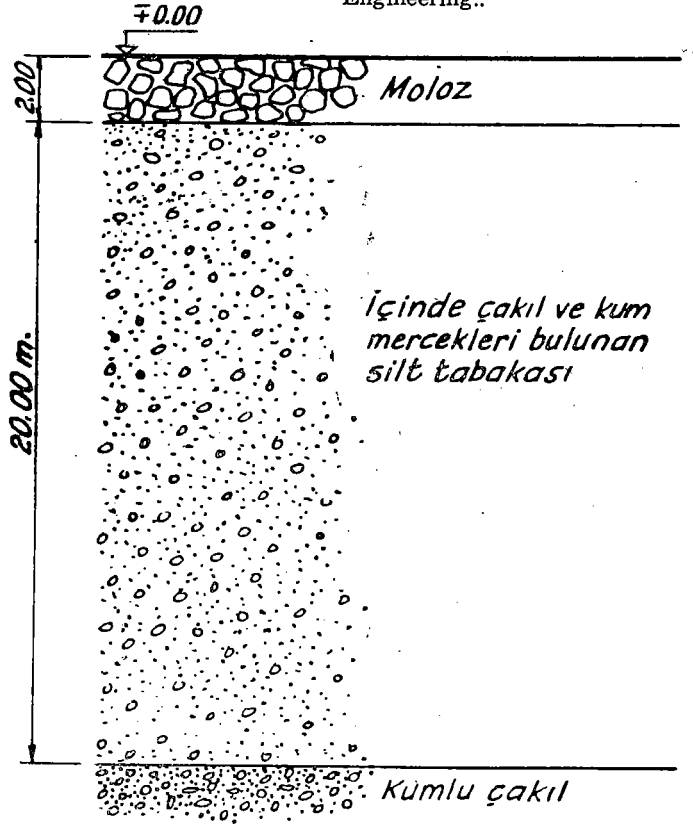
REFERANSLAR

- 1 — Hachette : World Guides - Turkey
- 2 — Ord. Prof. Dr. Ing. Hamdi Peynircioğlu : T. C, Emekli Sandığı Efes Oteli Temel Zemini ve Temel Sistemi Etüdüleri hakkında Rapor (yayınlanmamıştır).
- 3 — Ord. Prof Dr. Ing. Hamdi Peynircioğlu : Observed and Calculated Settlement of Structures. International Conference on Soil Mechanisc and Foundation Engineering.
- 4 — N. O. Artikoğlu : Determininig Ultimate Bearing Capacity of Precast Reinforced Concrete Piles From Deep Sounding Tests in Alsancak Harbour

ŞEKİL : 9

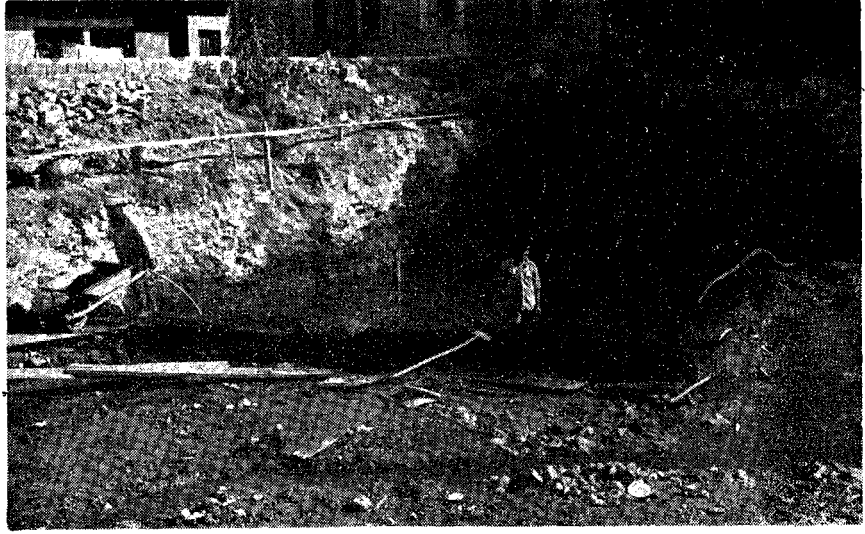
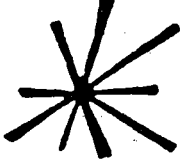
Proc. of the Fifth (Paris) International Conference on Soil Mechanics and Foundation Engineering..

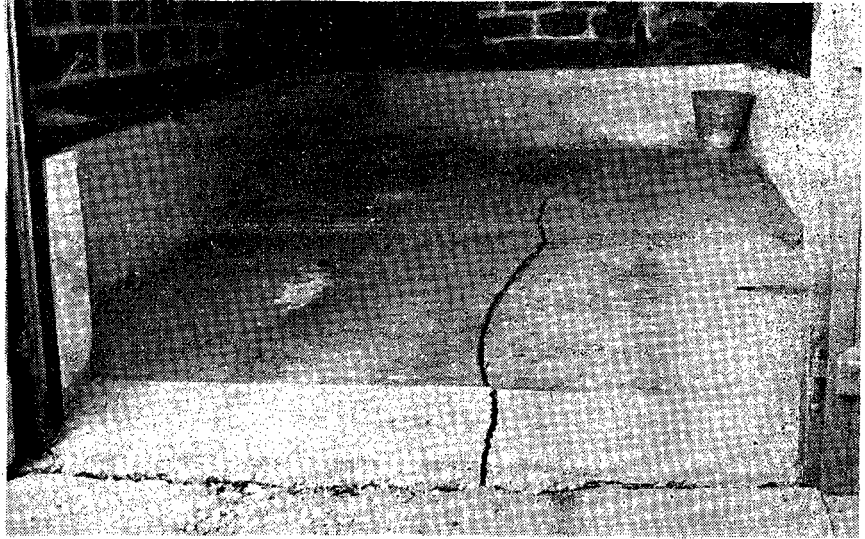
ölçek 1:200

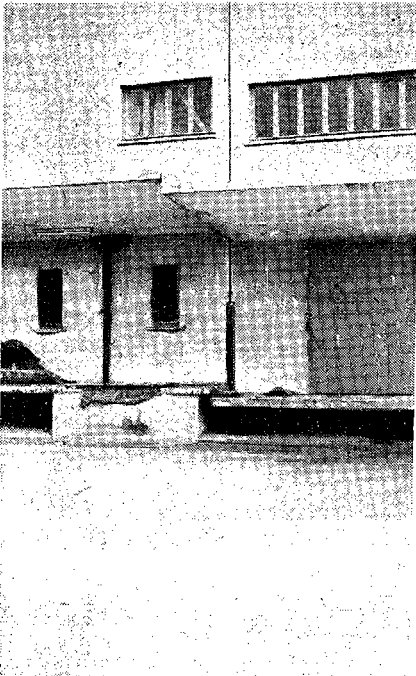
ŞEKİL : 11

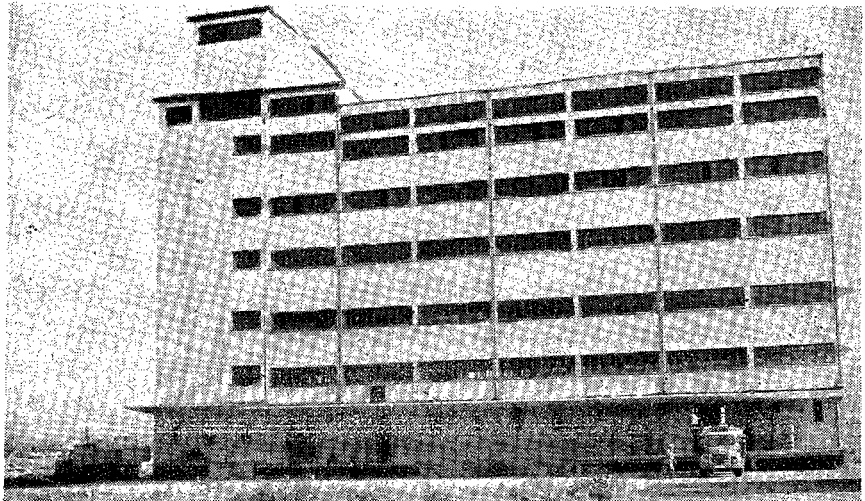
ŞEKİL : 10

ŞEKİL : 15 b

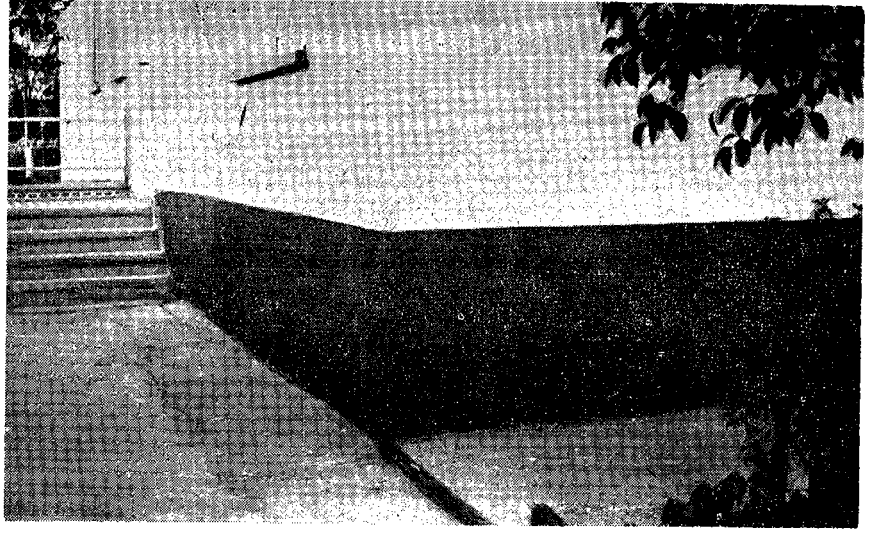
ŞEKİL : 14

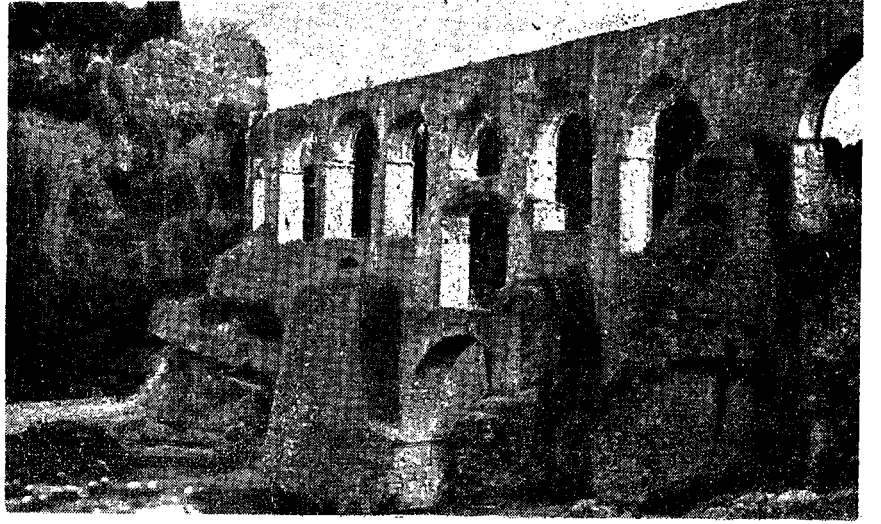
ŞEKİL : 13

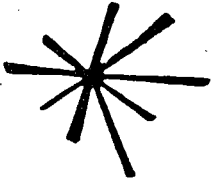
ŞEKİL : 15

ŞEKİL : 15 c

ŞEKİL : 16

KAYNAKLI ÇELİK YAPILAR

Prof. Yük. Müh. Fahrettin ARDAN

VIII + 224 sahife, metin ve şartnamelerde 200 şekil. Fiyatı 25 TL.

İÇİNDEKİLER : Genel bilgi - Kaynak metodları - Kaynaklı yapılarda çelik malzemesi - Elektrodlar - Kaynak dikişleri - Kaynak işleri hakkında pratik bilgiler - Kaynak hesapları - Dolu gövdeli kaynaklı kirişler - Kaynaklı kafes kirişler - Kaynaklı sütunlar ve basınç çubukları - Kaynaklı çerçeveler ve karkas yapılar - Kaynak dikişlerinin muayenesi - Kaynak kazaları, sebepleri ve önlenmeleri.

ŞARTNAMESLER : Çelik yapılar şartnamesi - DIN 4100, kaynaklı çelik yapılar - DIN 4115, Hafif çelik yapılar ve borulu çelik yapılar - DV 848, Kaynaklı demiryol köprüleri.

TEVZİ YERİ : Arı Kitabevi - Kamarot Sokak No. 1 - Gümüşsuyu.

POSTA SİPARİŞLERİ : Kitap bedeli İş Bankası Nişantaşı Şubesi A 165 numaralı hesaba gönderildiğinde, kitap taahhütlü olarak gönderilir. (Mühendislik - 224)